

MUNIMENTUM (27) *sb n i m*

monimentum *n* (1), **munimentum** *n a.* **muniment** *m* (26), [**moniment** *m a.* monimentum *n*]; monimentum *ActReg.*

e jasne; monimentum z tekstów nie oznaczających ó.

sg A monimentum (1). *ϕ pl N munimenta* (4). *ϕ G muniment* (6), *munimentow* (3) *SarnStat* (6 : 3). *ϕ D munimentom* (1). *ϕ A munimenta* (9). *ϕ [I munimentami.] ϕ L munimentach* (1). *ϕ (lat.) A munimenta* (2).

Sł stp brak, Cn: moniment, Linde XVII w.: moniment.

1. *praw. Pismo urzędowe; dokument, przywilej, zaświadczenie mające moc dowodową; litterae publicae, monimentum, testimonium publicum Cn* (26) : GDyż nie málą łzkodę mušieliby podić wiele z poddánych náfzych/ gdyby księgi álbo Reyełtrá/ w których wielkiéy wagi Przywileie y inšzé práwá ludzkié/ y tákże munimenta fá wiernie wpifáné/ miály bydź miáné zá podeyżrzané *SarnStat* 328; A gdzieby która przywileý miála/ álbo iákié listy/ álbo zapify ná gránice [...] tá łtroná będzie miála początek do powodu probowác/ y podeprzec té gránice z [*lege: i*] mieyścá/ wedle muniment łwych y dawnégo záchowánia. *SarnStat* 473 [*idem* 1176]; A Kto łie bierze ná iáką Exceptiá/ álbo wyięcie od práwá: y chce dowodzić fwoiá állegáciá z Munimentów *SarnStat* 764; wyiáwłzy to/ żeby w tákiéy kauzie y áktciéy/ o wažnošci/ y možnošci zapifów ładownie położonych/ ábo iákichkolwiek muniment/ [...] między łtronámi controwerłia łie włczęłá *SarnStat* 1165, 473, 758, 765 [2 r.], 1164, 1175 (15).

W charakterystycznych połączeniach: dowodzić z munimentow (2); *przypatrzeć się munimentom; okazać munimenta, szukać; okazać przez munimenta.*

Zwrot: »brać (a. wziąć) na munimenta, ad munimenta« = odroczyć rozprawę sądową celem odwołania się do dowodu z dokumentów [szyk zmienny] (2 : 2): *Munimenta appellans. (marg) Agdzieby pozwany bral łobie ad munimenta tedy ma powiedziecz na iakie munimenta bierze, a łkąd abo łktorych act tedy mv niemoze dąno dluzey bycz iedno na roki bliłše ComCrac 19v; Weźmie łobie ná kwity/ więc ná munimenta/ Przydzie czás áż nie łądzą/ bowiem zálzły łwięłá. RejZwierc 244; SarnStat 765.*

Wyrażenie: »dylacja na munimenta« (1): *Stroná pozywáiąca może mieć diláciá na munimentá. SarnStat 765.*

Szeregi: »munimenta albo dowody, albo obrony prawne« (3): *BEdzie powinien Sędzia [...] pyłác/ ieliby mieli iákíé munimenta álbo dowody [munimenta vel documenta JanStat 493/] álbo obrony Práwne łłufzné ku popiéraniu łwéy rzeczy SarnStat 159 [idem (2)] 557, 824.*

»muniment i kontrowersyja« (1): *Bo z zapifów pozwy pochodzą, z pozwów rołłá Munimenta y Controwerłie SarnStat 1301.*

»list[y] i munimenta« (1): *gdy to legitimé od tegóz okazano będzie przez list iego y Munimenta, że to iego włafnošć/ et nullo iure wzięłá SarnStat 94; [tkanka perłowa i pasek šrzebrny [...] w jednym białym pudełku wespół i z listami albo munimentami InwMieszcz 1583 nr 242].*

»wywody abo munimenta« (1): *A ład wedle łtárégo zwyczáiu y zeznánia iego/ á z controwerłiiéy łtron y wywodów ábo munimentów ich/ iáko będzie wedle práwá pólpolitégo rozumiał/ [...] łkázác władzą ma. SarnStat 1175.*

2. [*Pamiętka, zabytek przeszłości w formie pomnika, kamienia nagrobnego, napisu itp.* [monimentum vel monumentum – pamiętka, znak pamiętki czyjej, wszelaka rzecz, która nas napomina z czego przeszłego, jako jest grób kamieniem położony, napis, tytuł, słup, księgi etc. *Mącz 230d*; monumentum vel monimentum – pamiętka przeszłej rzeczy *Calep*; dziejów księgi – *acta, monimenta annalium, monimenta rerum gestarum Cn*]: Ná tym págorku [tu mieście *Amazyjej*] ieft sílá monimentow dawnych znákow/ínąc lámymch krolow Káppádockich. *BusLic 24v.*]

3. *Dowód, przykład, wspomnienie* [*pamięć vel potius pamiętka, rzecz pamiętna abo pamięci godna* – monimentum *Cn*] (1) : ze był tak Zacnym Krolem ze in pace et in bello, wielkie monimentum zostawił virtutis suae. *ActReg 78.*

Synonimy: 1. *akt, dokument, list*; 2. »kamień grobowy«, »kamień nagrobny«; 3. *pamiętka, pamięć.*

Cf **MONUMENT**

AKtt